

שנאמר "אליכם אישים אקרא". ומוכח שהספקת צרכיהם של תלמידי חכמים חשובה כהקטרת אישים על המזבח.

ואמר רבי ברכיה: אם רואה אדם שתורה פוסקת מזרעו — ישא בת תלמיד חכם.

שנאמר [איוב יד] "אם יזקין בארץ שרשו ובעפר ימות גזעו —

מריח מים [בני תורה] — יפריח, ועשה קציר כמו נטע".

שנינו במשנה: ויום טוב היה עושה לאוהביו.

תנו רבנן: מעשה בכהן גדול אחד שיצא מבית המקדש, והווי אזלי כולי עלמא בתריה.

כיון דחזיונהו שראו העם לשמיעיה ואבטליון — שבקוהו עזבוהו לדידיה, ואזלי בתר שמעיה ואבטליון.

לסוף אתו שמעיה ואבטליון לאיפטורי מיניה להפרד וליטול רשות דכהן גדול כדי ללכת לביתם.

אמר להן הכהן הגדול לשמעיה ואבטליון שהיו בני גרים: ייתון "בני עממין" לשלם! דהיינו, ברכם לשלום בכינויי "בני עממין" כדי להזכיר עובדת היותם בני גרים.

אמרו ליה: אכן, ייתון בני עממין לשלם — דעבדין עובדא דאהרן, שהם מחזיקים בשלום, ולא ייתי בר אהרן לשלם — דלא עבד עובדא דאהרן.

מתניתין:

א. כהן גדול משמש בעבודת המקדש בשמונה כלים בגדים.

וההדיוט — בארבעה: בכתונת, ומכנסים, ומצנפת, ואבנט.

מוסיף עליו כהן גדול: חשוך, ואפוד, ומעיל וציץ.

ב. בהיות הכהן הגדול לבוש בשמונה בגדים אלו — נשאלין באורים ותומים.

ואין נשאלין באורים ותומים אלא למלך, ולאב בית דין, ולמי שהציבור צריך בו.

גמרא:

תנו רבנן: דברים שנאמר בהן "שש" — חוטן כפול ששה.

ואם נאמרו בו כמה מינים הרי כל אחד מהמינים הוא כפול שש.

"משזר" האמור ברימוני המעיל חוטו כפול שמונה.

מעיל — חוטיו כפולים שנים עשר.

פרכת — עשרים וארבעה.

חושן ואפוד — עשרים ושמונה.

והויגן בה: חוטן כפול ששה — מנא לן?

דאמר קרא [שמות טז] "ויעשו את הכתנת שש... ואת המצנפת שש, ואת פארי המגבעת שש, ואת מכנסי הכד שש משזר".

המשה קראי של פשתן כתיבי כאן [ארבעה שש ואחד בד, שגם הוא פשתן]:

חד — לגופיה, דכיתנא פשתן ניהוו.

וחד — שיהא חוטן כפול ששה.

וחד — שיהיו שזורין לחוט אחד.

וחד — לשאר בגדים שלא נאמר בהן שש.

וחד — לעכב.

ומבאר הגמרא: מאי משמע דהאי "שש" — כיתנא פשתן הוא?!

אמר רבי יוסי ברבי חנינא: דאמר קרא "בד" — דבר העולה מן הקרקע בד בד. ואת הפשתן עושים מהקנה של צמח הפשתן, הגדל קנה קנה, ולא מעליו המסתעפים.

ואימא עמרא, צמר, שגם הוא גדל נימא נימא!

ומשנינן: עמרא — נימות הצמר, איפצולי מיפצלא ואינן בד בד.

ותמהינן: כיתנא נמי איפצולי מפציל בשעת עיבוד הפשתן, כאשר מכים עליו.

ומשנינן: כיתנא — רק אנב לקותיה כאשר מכים עליו בשעת עיבודו מפציל. אך בשעת גידולו הוא גדל בד בד.

רבינא אמר מהכא: [יחזקאל מד] "פארי פשתים יהיו על ראשם, ומכנסי פשתים יהיו על מתניהם".

אמר ליה רב אשי: הא, שבד היינו פשתן, מקמי לפני דאתי שבא יחזקאל — מאן אמרה, מנין למדו דבר זה?

ענה לו רבינא: ולטעמיה, הא דאמר רב חסדא: דבר זה שכהן ערל פסול לעבודה מתורת משה רבינו לא למדנו. אלא מדברי

יחזקאל בן בוזי למדנו. דכתיב [יחזקאל מד]: "כל בן נכר, שהוא כהן שנתנכרו מעשיו לאביו שבשמים, והרי הוא "ערל לב". וכן כהן שהוא "ערל בשר" שלא נימול מחמת סנה — לא יבא אל מקדשי".

הא, דין זה, מקמי דאתי יחזקאל — מאן אמרה?

אלא, גמרא גמירי לה, בקבלה מדור לדור, מהלכה למשה מסיני, ואתא יחזקאל ואסמכה אקרא.

הכא נמי, גמרא גמירי לה, ואתא יחזקאל ואסמכה אקרא.

והוינן בה: משזר ברימונים העשויים משלשה מינים "תכלת ואגמן ותולעת שני", שהוא שמונה חוטים — מנא לן?

ומשנינן: דכתיב [שמות לט] "ויעשו על שולי המעיל רמוני תכלת ואגמן ותולעת שני משזר".

ויליף "משזר משזר" בגזירה שוה מפרכת: מה להלן חוטי הפרוכת הם כפולים עשרים וארבעה [ארבעה מיני חוטים כפול שש] — אף כאן ברימונים עשרים וארבעה. דהוה כל חד וחד משלשת מיני החוטים כפול תמני שמונה חוטים.

ופרכינן: ונילף בגזירה שוה של משזר משזר מחשן ואפור, ונימא:

מה להלן עשרים ושמונה — אף כאן ברעמונים עשרים ושמונה!

ומשנינן: דנין רימון שהוא דבר שלא נאמר בו זהב, מפרוכת שהיא דבר שלא נאמר בו זהב.

לאפוקי הלימוד מחשן ואפוד, שנאמר כהן זהב.

ופרכינן: אדרבה, דנין רימון שהוא חלק מבגד המעיל מחושן ואפוד שהוא בגד. ולאפוקי הלימוד מפרוכת, דאחל הוא ולא בגד.

ומשנינן: אלא: דנין מאבנט שחוטיו כפולים עשרים וארבעה.

ודנין רימון שהוא בגד, והוא דבר שלא נאמר בו זהב, מאבנט שהוא בגד והוא דבר שלא נאמר בו זהב. ואין דנין רימון שהוא דבר שאין בו זהב מחושן ואפוד שהוא דבר שיש בו זהב.

רב מרי אמר: "תעשנו" כתיב בחושן, לומר תעשנו לזה מעשרים ושמננה חוטים, ולא לבגד אחר.

רב אשי אמר: "ועשית" כתיב בעשיית הרימונים, ללמד שיהיו כל עשיות שלשת מיני החוטים שוות. שיהיה מכל מין עשוי מאותו מספר חוטים.

והיכי נעביד חוט כפול עשרים ושמננה חוטים משלשה מינים, ושיהיה מספר חוטים שוה מכל מין?

נעביד תלתא שלשה מינים דעשרה עשרה חוטים מכל מין — הוו להו תלתין שלשים חוטים.

נעביד תרי שני חוטים דתשעה תשעה, וחד חוט דעשרה — אמר קרא "ועשית", שיהיו כל עשיותיו שוות.

ולכן אי אפשר ללמוד בגזירה שוה מפרוכת שיהיו חוטי הרימון כפולים עשרים ושמננה.

עוד הוינן בה: מעיל שיהיו חוטיו כפולים שנים עשר — מנא לן?

דכתיב [שמות כח] "ועשית את מעיל האפוד

כליל תכלת". גדיל של תכלת, שיהיה כל עב-א חוט קלוע משני חוטים שזורים.

ויליף בגזירה שוה "תכלת תכלת" מפרוכת שכל חוט שזור צריך להיות משהו חוטים. מה להלן בפרוכת כל מין הוא חוט כפול ששה — אף כאן כל חוט משני החוטים השזורים הוא עשוי ששה חוטים.

ופרכינן: ונילף לחוטי המעיל מחוטי שוליו של המעיל ומחוטי רמוניו: מה להלן שמננה — אף כאן שמונה!

דנין מעיל שהוא כלי מפרוכת שהיא כלי.

ואין דנין מעיל שהוא כלי משוליו ורימוניו שהם רק תכשיט כלי.

ופרכינן: אדרבה, דנין גופו של מעיל משוליו ורימוניו שהם גופו של מעיל, ואין דנין גופו של מעיל מעלמא!

ומשנינן: היינו דאמרנן כברייא לעיל, כי "שש" אחד מתוך החמשה — לשאר בגדים, שלא נאמר כהן יש הוא בא. ללמד שגם בהם כפול החוט רק שש.

פרכת שהיא עשויה עשרים וארבעה חוטים, ארבעה מינים דשיתא שיתא, שכל אחד מהם כפול שש — לא דינא ולא דיינא. דבר פשוט הוא ואין צורך לכך בדיון ובדיין.

חשן ואפוד שהוא עשרים ושמננה — מנא לן?